

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2901/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 408. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján (dr. Szilvágyi Attila ügyvéd, Szilvágyi Ügyvédi Iroda) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszában az indítványozó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a fenti, kifogásolt jogszabályi rendelkezés sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, valamint ennek folytán a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben foglaltakat.
- [3] 2.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [4] A peres ügy felperese és az indítványozó mint alperes között 2018. január 12. napján vállalkozási szerződés jött létre, melyben az indítványozó pénzszállításra vállalkozott 20 millió forint értékig két fő biztonsági őrrrel, alkalmanként 8 000 forint plusz ÁFA vállalkozói díj ellenében. A szerződés szerint a vállalkozó a kísért pénzeszközökért teljes anyagi felelősséget, az általa végzett tevékenységért teljes szakmai felelősséget vállalt azért, hogy a tevékenység ellátásához rendelkezik a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény által meghatározott feltételekkel és tevékenységét e törvényben foglaltak szerint látja el. A szerződés 5. pontja szerint a megbízó hozzájárult, hogy a vállalkozó alvállalkozót vonhat be. Az indítványozó a felperes perbeli benzinkutjáról heti rendszerességgel meghatározott napon és időpontban szállította el a heti bevételt,

alvállalkozó igénybevétele. 2019 januárjától az alvállalkozó ügyvezetője volt M. M., akit a Szegedi Járásbíróság 2018. március 8-án jogerős ítéletével három évre próbára bocsátott egészségügyi termék hamisításának büntette miatt. Az alperesi indítványozó a szerződéskötést követően nem ellenőrizte a pénzzállítást végző alvállalkozó cég tagjait, ügyvezetői körét, és a perbeli rablást követően szerzett tudomást arról, hogy M. M. az alperes alvállalkozójának tagja és ügyvezetője lett. M. M. 2019. június 27-én kirabolta a felperes perbeli benzinkútját, és két pénzzállító zsákban összesen 15 950 500 Ft-ot vitt magával. A felperes kára nem térült meg, M. M. Az ellene indult büntetőeljárásban a bűnösségét beismerte, a Győri Járásbíróság megállapította M. M. bűnösségét, 7 év 6 hónap szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte, kötelezte, hogy fizessen meg a felperesnek 15 950 500 Forint kártérítést, mely ítélet a Győri Törvényszék végzésével jogerőre emelkedett.

- [5] 2.2. A perbeli felperes szerződésszegésből eredő 15 950 500 Ft (és járulécai) megtérítése iránti keresetet nyújtott be az indítványozóval mint alperessel szemben, jogalapként a szerződésszegéssel történő károkozást és a közreműködőért való felelősséget jelölve meg. Az elsőfokú bíróság G.21.233/2021/5. számon a felperes keresetét elutasította, amely ítéletet a Győri Törvényszék 2.Gf.20.469/2021/6. számú végzésével hatályon kívül helyezett, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.
- [6] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban – a másodfokú bíróság iránymutatásának megfelelően – vizsgálta a Ptk. 6:142. § második mondata szerinti mentesülési feltételek és a felperesi közrehatás esetleges fennállását, ítéletével kötelezte az alperesi indítványozót 15 950 500 Ft kártérítés és járulécai felperes részére történő megfizetésére, megállapítva, hogy ezen összegek megfizetésére való kötelezettsége egyetemlegesen áll fenn M. M. kártérítési kötelezettségével. Az indítványozó mint alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – helybenhagyta. Indokolásában megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges körben lefolytatta, a feltárt bizonyítékokat okszerűen értékelte, helyes tényállást állapított meg, a levont jogi következtetései helytállóak.
- [7] Az alperesi indítványozó a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelemmel élt, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra utasítását és új határozat hozatalát kérte. Az indítványozó egyidejűleg felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is előterjesztett, de álláspontja szerint a konkrét ügyben nem érvényesül a Pp. 408. § (2) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati korlát. Ezzel összefüggésben arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az alapeljárásban a keresetet elutasította, és csak a megismételt eljárásban hozott marasztaló ítéletet. A fentiek miatt a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság előírását követve járt el, ezért szerinte nem

meglepő, ha az első és a másodfokú jogerős ítélet jórészt azonos jogszabályi rendelkezéseken és indokokon alapul. Évelése szerint ezért nem érvényesül a Pp. 408. § (2) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati korlát, mert a per szempontjából jelentős jogkérdés tekintetében az elsőfokú bíróság korábbi ítélete és a másodfokú bíróság ítélete nem azonos jogszabályi rendelkezésen és jogi indokoláson alapult. Amennyiben pedig a Kúria a fenti érvekkel nem értene egyet, úgy a felülvizsgálat engedélyezését kérte a Pp. 409. § (2) bekezdés *a*) pont mindkét fordulatára (a joggyakorlat egységének, illetve továbbfejlesztésének biztosítására), valamint a *b*) pont mindkét fordulatára (a felvetett jogkérdés különleges súlyára, illetve társadalmi jelentőségére).

- [8] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésével a felülvizsgálati kérelmet megtagadta. A Kúria döntésének indokolásában kiemelte, hogy nem ért egyet az alperes azon érvelésével, mely szerint az engedélyezés szükségessége szempontjából bármilyen jelentőséget kellene tulajdonítani annak, hogy a másodfokú bíróság által helybenhagyott elsőfokú ítélet egy már megismételt elsőfokú eljárásban született. Hangsúlyozta, hogy Pp. 408. § (2) bekezdése alapján kizárólag azt kellett és lehetett vizsgálat alá vonni, hogy a felülvizsgálattal támadott jogerős ítélet tekintetében érvényesül-e a felülvizsgálati korlát, azaz az elsőfokú bíróság megismételt eljárásában meghozott elsőfokú ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésekre és jogi indokolásra utalással hagyta-e helyben. A Kúria megállapította, hogy az adott ügyben a másodfokú bíróság az alperes fellebbezésében foglaltakra reflektálva az elsőfokú bíróságnak a fenti kérdésben kifejtett érvrendszerét további hivatkozásokkal kiegészítve, de tartalmát illetően azonos jogszabályi rendelkezésekre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben. Ezért az érvényesített jog és az érdemi védekezés által körülhatárolt jogvita érdemi eldöntése szempontjából jelentős kérdésekben maradéktalanul megegyezett az eljáró bíróságok álláspontja. Mindezek alapján megállapította a felülvizsgálat Pp. 408. § (2) bekezdése szerinti kizártságát, továbbá ezt követően a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem tekintetében megállapította, hogy az abban előadottak alapján szintén nem teljesültek a Pp. 409. § (2) bekezdés *a*) és *b*) pontjában foglalt követelmények.
- [9] 2.3. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz benyújtott, az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasszal élt, és kérte az Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Pp. 408. § (2) bekezdés alaptörvényellenességét, továbbá semmisítse meg azt.
- [10] A konkrét tényállás részletes ismertetését követően előadta, hogy a Pp. 408. § (2) bekezdése, amely szerint nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben, nem indokolható különbséget tesz a jogorvoslati jog szempontjából azon személyek között, akiknek az ügye az elsőfokú eljárást követően másodfokon jogerős ítélettel zárul és azok között, akik mint az

indítványozó ügye is a másodfokú bíróság végzéssel dönt és az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja. A fenti megkülönböztetés azzal a hátrányos jogkövetkezéssel jár, hogy az első csoport tagjai korlátok nélkül élhetnek felülvizsgálati kérelemmel, amennyiben a pertárgy értéke az öt millió forintot meghaladja, ugyanakkor a második csoport felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő. Nézete szerint az ő helyzete objektíve azonos azzal a személlyel, akinek az ügyében az első és a másodfokú bíróság jogi álláspontja eltérő, és a másodfokú bíróság ezt ítéletben állapítja meg, mégis a felülvizsgálat szemszögéből a két azonos helyzetű személy eltérő jogokkal rendelkezik. A különbség csak annyi, hogy az egyik személy ügyében a bíróság ítélettel dönt (és ezzel a felülvizsgálatra lehetőséget teremt az érdemi döntéssel), míg a másik esetben – mint a konkrét ügyében – pedig ugyanazt az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi álláspontot a hatályon kívül helyező végzésben fejt ki a bíróság, amely döntés aztán értelemszerűen megfosztja az alperest az adott releváns kérdésben a rendkívüli (felülvizsgálat engedélyezése nélküli), korlátok nélküli jogorvoslati jogtól, amely nézete szerint sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, és ebből következően sérülnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt jogai.

- [11] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26-27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [12] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mindenképp azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeknek. Erre nézve a következőket állapította meg.
- [13] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó indítványát határidőben nyújtotta be, ugyanis az indítványozó perbeli jogi képviselője a Kúria végzését 2024. május 15-én vette kézhez, míg az alkotmányjogi panaszát – elektronikus úton – 2024. július 12-én terjesztette elő. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségét kimerítette, további jogorvoslati lehetőség nem volt számára biztosítva. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtására az Abtv. 26. § (1) bekezdésében meghatározott indítványozói

jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll, tekintettel arra, hogy az alapügy alperese volt. A jogi képviselője a meghatalmazását csatolta.

- [14] 3.2. Az indítványi kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt további követelményeinek ugyanakkor csak részben tesz eleget.
- [15] Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. § (1) bekezdés]; az eljárás megindításának indokát (az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt jogszabályi rendelkezés az Alaptörvényben biztosított XV. cikk (1) és (2) bekezdéseibe, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseibe foglalt jogait sérti); az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést [Pp. 408. § (2) bekezdése]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdései, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései]; valamint kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a támadott rendelkezést.
- [16] Azonban az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogával, illetve az annak részjogosultságaként említett bírósághoz fordulás jogával összefüggésben az alaptörvényi rendelkezést csupán megemlíti, ahhoz semmiféle önálló indokolást nem fűz, így az nem felel meg a határozottság fent idézett Abtv. 52. § (1b) bekezdése *b)* és *e)* pontjaiban foglaltaknak, ami az alkotmányjogi panasz eljárásban az érdemi vizsgálat akadályát képezi.
- [17] 3.3. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [18] Az Alkotmánybíróság már több eseti döntésében foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a felülvizsgálat Pp. 408. § (2) bekezdése szerinti feltételekhez kötése milyen, érdemi vizsgálatra alkalmas alkotmányjogi kérdéseket vethet fel {legutóbb lásd: 3022/2024 (I. 12.) AB végzés, Indokolás [52]-[55]; 3280/2023. (VI. 15.) AB végzés, mely esetben a Pp. 408. § (2) bekezdés rendelkezése elleni, az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdései, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét állító panasz nem volt befogadható.}.
- [19] 3.3.1. Az indítványozó a Pp. 408. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joga sérelme folytán, kifejezetten az abban megfogalmazott, bírósági felülvizsgálati eljárás kezdeményezési lehetőségének hiányával (felülvizsgálati korlát) összefüggésben állította. Erre nézve az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy töretlen gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes

jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét érti alatta. Így az említettek okán az Alkotmánybíróságnak következetes a gyakorlata arra nézve, hogy a felülvizsgálat(i eljárás) – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való joggal nem hozható összefüggésbe {erre nézve lásd: 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [24]}.

- [20] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése tekintetében az alkotmányjogi panaszt nem találta – az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételek hiányában – befogadhatónak.
- [21] 3.3.2. Az indítványozó a kifogásolt jogszabályi rendelkezés sérelmét az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése sérelmével összefüggésben is állította, lényegében a jogorvoslathoz való joga sérelméhez fűzött indokolásával azonos indokolással.
- [22] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését egymással szorosan összefüggő rendelkezéseként értelmezi. Gyakorlata értelmében e rendelkezések kapcsán három feltételt kell vizsgálni. Először azt kell megállapítani, hogy fennáll-e az érintett hátrányára eltérő bánásmód. Ezt követően vizsgálni szükséges, hogy az indítványozó a XV. cikk alapján milyen tartalmú sérelmet állít: a törvény előtti egyenlőség megsértésére hivatkozik [Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése], vagy arra, hogy egy védett tulajdonságra tekintettel tett alapjogi különbségtételről van szó [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése]. Végezetül a megkülönböztetés típusához igazodóan az észszerűségi, illetve a szükségességi-arányossági teszt alkalmazásával mérlegelni kell, hogy az azonosított hátrányos megkülönböztetés igazolható-e, összeegyeztethető-e az Alaptörvénnyel {vö. 22/2023. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [22]; 3022/2024. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [55]}. A jelen ügyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nem merült fel a törvény előtti egyenlőség sérelme. Ugyanakkor az indítványozó nem jelölt meg olyan védett tulajdonságot sem, ami Alaptörvénybe ütköző megkülönböztetést eredményezett vele szemben.
- [23] Megjegyzi ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó által vélt hátrányos megkülönböztetés, illetve az ezzel összefüggésben megjelölt két különböző csoport az indítványozónak a Pp. 408. § (2) bekezdésével összefüggésben kifejtett téves értelmezésén alapul. Ugyanis azzal összefüggésben (ahogy arra a Kúria végzésében rámutatott) kizárólag azt kell vizsgálni, hogy a jogerős ítélet tekintetében érvényesül-e (az általa vitatott) felülvizsgálati korlát, így csak a megismételt eljárásban meghozott elsőfokú és jogerős ítéletet és nem a hatályon kívül helyezett elsőfokú ítéletet kell erre nézve figyelembe venni az azonos jogszabályi rendelkezések és jogi indokolásra utalással való helybenhagyás vonatkozásában.
- [24] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdéseire alapított részében sem fogadható

be, miután az nem vet fel sem bírói döntést érdemen befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.

- [25] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 29. §-a, valamint az 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontja szerinti feltételeknek, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján – figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – visszautasította.

Budapest, 2025. február 4.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tündes. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró